

Datum: 14 september 2017 **Telefoon:** 06 22696769
Behandeld door: RJH Smit
E-mail: rob.smit@portofamsterdam.nl

Onderwerp: Consultatie routeringsbesluit vervoer van gevaarlijke stoffen over het spoor

Geachte heer Hondebrink,

Graag maakt Havenbedrijf Amsterdam (HbA) van de gelegenheid gebruik om via deze weg te reageren op de aankondiging van Staatssecretaris Dijksma om een routeringsbesluit in voorbereiding te nemen vanwege een overschrijding van de risicoplafonds voor plaatsgebonden risico rondom het Basisnet Spoor. Deze reactie is een aanvulling op de reactie van Havenbedrijf Rotterdam welke namens Branche Organisatie Zeehavens (BOZ) is ingediend.

HbA onderstreept het belang om te komen tot een goede balans ten aanzien van veiligheid, transport en de ruimtelijke plannen voor een kwalitatieve leefomgeving en een aantrekkelijk economisch vestigingsklimaat voor het bedrijfsleven. Een verstandig en realistisch Basisnet-beleid moet daaraan bijdragen.

HbA ziet spoor als een veilige en efficiënte modaliteit voor het vervoer van lading van en naar terminals in de havenregio's en industriegebieden. HbA stimuleert en faciliteert terminals en verladere in de havenregio om lading via duurzame modaliteiten zoals spoor en binnenvaart te vervoeren. Dat geldt zeer zeker ook voor vervoer van gevaarlijke stoffen. Vervoer over de weg kent diverse nadelen, ook ten aanzien van externe veiligheid, en is bovendien gelimiteerd. Terminals hebben belang en zijn afhankelijk van een efficiënte en veilige ontsluiting / bereikbaarheid. HbA is daarom van mening dat het spoornetwerk de capaciteit moet bieden om ladingstromen veilig aan te kunnen.

HbA constateert dat het zogenaamde Robuustheidsonderzoek, dat in juni 2017 door de Staatsecretaris is gepresenteerd, aangeeft dat er een aantal belangrijke manco's in het huidige Basisnetbeleid zit. Tevens is in het robuustheidsonderzoek een aantal maatregelen opgenomen die deze manco's kunnen verminderen of wegnemen.

HbA vindt het van belang dat juist een aantal van deze maatregelen spoedig worden opgepakt voordat er aan een mogelijk routeringsbesluit kan worden gedacht. Met het in voorbereiding nemen van een mogelijk routeringsbesluit geeft de Staatsecretaris een duidelijk signaal dat het haar ernst is en dat er zaken moeten worden opgepakt. Wat HbA betreft moet de energie nu gaan zitten in het oppakken van de aanbevelingen uit het robuustheidsonderzoek en niet naar een disproportionele maatregel zoals een routeringsbesluit.

Bij de maatregelen ziet HbA met name kansen om de risicoplafonds op routes waar deze in een eerder stadium beleidsmatig te krap zijn vastgesteld te herijken. Verder is HbA van mening dat het goed zou zijn om tot een "loket" te komen waarbij vervoerders, verladere en ProRail proactief de regie over het vervoer van gevaarlijke stoffen per spoor met elkaar kunnen afstemmen.

Bij het aanbieden van het verslag Basisnet 2016 (15 juni 2017) heeft de staatssecretaris gelukkig geconstateerd dat - ondanks de overschrijdingen van de risicoplafonds - de veiligheid nergens in het geding is geweest. Met diverse partijen uit de keten, waaronder de spoorgoederenvervoerders, deelt HbA daarom de mening dat met deze constatering er onvoldoende aanleiding is om nu tot een routeringsbesluit over te gaan.

Trajecten

De staatssecretaris geeft in haar brief van 16 juni jl. aan dat de risicoplafonds op een aantal routes beleidsmatig zo laag zijn vastgesteld en het systeem in een 'te strak in haar jasje zit'. De risicoplafonds zijn op verouderde prognoses gebaseerd. Op routes waar voor sommige stofcategorieën de waarde op nul of zeer laag was gezet blijkt nu structureel vervoer plaats te (gaan) vinden.

Zo wordt van/naar de Amsterdamse havenregio nu structureel meer ethanol per spoor vervoerd. Daarnaast is er een ontwikkeling dat er ook meer benzine en benzine-componenten van en naar de Amsterdamse havenregio per spoor zal worden vervoerd. De Amsterdamse havenregio is een belangrijke speler in de open overslagslag van vloeibare brandstoffen zoals benzine. Vervoer van brandstoffen vanuit de Amsterdamse havenregio naar het achterland verloopt voor een groot deel via de binnenvaart. Er zijn echter afzetmarkten die door de binnenvaart niet bereikt kunnen worden en waar spoorvervoer de modaliteit bij uitstek is om deze ladingstromen veilig en efficiënt te vervoeren. Goederentreinen die de Amsterdamse havenregio aandoen hebben echter geen directe aansluiting op de Betuweroute en moeten altijd deels via het gemengde net rijden. Daarnaast zijn er stromen die logischerwijs vanuit Amsterdam via Amersfoort bij Oldenzaal / Bentheim de grens willen passeren. Zowel op de A2 corridor als op de Amsterdam – Bentheimroute constateert HbA dat de risicoplafonds op verouderde prognoses gebaseerd zijn. HbA is daarom verheugd dat de staatssecretaris zelf ook aangeeft dat de risicoplafonds herijkt moeten worden, om meer ruimte te geven aan het vervoer binnen de Nederlandse veiligheidsnormen. HbA denkt graag mee in het proces om tot een herijking van de risicoplafonds te komen.

Basisnet en het economisch vestigingsklimaat

HbA is van mening dat het huidige basisnetbeleid in het algemeen - en het mogelijk routeringsbesluit in bijzonder - nadelige gevolgen heeft voor het vestigingsklimaat bedrijven in de Nederlandse havens en industriegebieden. Transporten zullen bij een verder doorvoeren van het huidige Basisnetbeleid, en een routeringsbesluit in het bijzonder, duurder worden. Dat heeft aanzienlijke gevolgen voor de concurrentiepositie van de Nederlandse havens en verladingsgebieden waardoor economische activiteit en de daaraan gekoppelde werkgelegenheid mogelijk naar gebieden buiten Nederland verdwijnt.

Helaas lijkt de aandacht voor de economische consequenties met betrekking tot Basisnet te ontbreken. HbA beveelt aan om de gevolgen voor de concurrentiepositie van de havens en chemische industrie niet te onderschatten maar juist te borgen door het Basisnetbeleid op onderdelen te herzien.

Samenvattend

Een routeringsbesluit vindt HbA een disproportioneel en voorbarig instrument en adviseert ten zeerste hier van af te zien. Het signaal wat de Staatssecretaris afgeeft is duidelijk. De energie moet nu gaan zitten op het daadwerkelijk invoeren van maatregelen uit het Robuustheidsonderzoek zoals het herijken van de risicoplafonds en het instellen van een loket bij ProRail. HbA is van harte bereid om in dit proces mee te denken.

Hoogachtend,

drs. Rob JH Smit
Manager Achterland Havenbedrijf Amsterdam